

Goldgruber Arnold Munkaszolgálaton

A képen bátyám látható. Jobbról az első, a többieket nem ismerem.

A bátyám, Goldgruber Arnold 1920-ban született. Mi otthon, Bandinak becéztük. A Bandi színész akart lenni, de az Akadémiára nem vették föl a zsidótörvények miatt. A testvéremnél elég korán, még kamaszkorában jelentkezett, hogy tehetséges. Ő az Aranyosi féle kereskedelmi iskolába járt [Az Aranyosi-féle fiú kereskedelmi, majd felső kereskedelmi iskola 1889-1946 között működött Budapesten, az V. kerületben. - A szerk.]. Először a Vörösmarty Gimnáziumba járt, és utána átment oda. Ez egy magániskola volt az Alkotás utcában. 1939-ben érettségizett, de már csak egy magántanárhoz tudott járni. Bárdos Artúr tanította őt a Belvárosi Színházban tartott szavalóesteket, és próbált ismeretségre szert tenni. Ez nem sikerült neki. Közben segített apámnak a kocsmában. Bandi megszerezte a gépkocsivezetői engedélyt, és így apámat vitte vidékre is, ahol bort vásároltak. 1940-ben elvitték munkaszolgálatra. Ő azzal az első munkaszolgálatos csapattal ment el, akik katonaruhában vonultak be, sárga karszalaggal. Kőszegre hívták be. Itt lehetett őt rendszeresen látogatni, meg csomagot és levelet is küldhettünk neki. Egyszer én is voltam őt meglátogatni. Haza is tudott onnan jönni szabadságra. Voltak keretlegények, akiken keresztül lehetett híreket kapni. 1941-ben vitték ki Bandiékát az orosz frontra, és apám pontosan megtudta azt az egyik ilyen keretlegénytől, hogy mikor, és melyik vonattal mennek ki Oroszországba. Nem tudom, hogy ezt hogy csinálta apám, de elkísérte még őt a határig. A vonat egy másik kocsiában ült, és messziről figyelte, hogy mi lesz a fiával. Nem tudott a Bandival beszélni, de látta még őt. Ez egy nagyon meghatározó pillanata volt az életünknek. Volt még egy keretlegény, aki 1942-ben még hozott hírt Bandiról már a frontról, és mi küldtünk neki meleg ruhát, de aztán ez az ember is odaveszett. Bandi 1943-ban, Berezovkában fogságba esett.